

Aanbod studiedagen Filosoferen op school

Onderstaand vindt u het aanbod voor studiedagen. Elke workshop of training beslaat één dagdeel (muv. het traject *Visieontwikkeling*). U kunt desgewenst een volledige studiedag samenstellen door twee dagdelen te combineren.

Introductie

Van filosoferen word je beter: beter in denken, luisteren, begrijpen en leren, keuzes maken, oordelen uitstellen, leven met jezelf en anderen. Filosoferen is een talige, sociale activiteit die het zelfstandig denken activeert. Hierdoor neemt het kritisch luisteren en begrijpen toe, waardoor leervaardigheden verbeteren. Onderzoek wijst uit dat regelmatig filosoferen het IQ verhoogt. Minstens zo belangrijk is dat door de dialoog in de klas de onderlinge verstandhouding en sfeer verbeteren en kinderen sociaal en emotioneel vaardiger worden. Filosoferen op school is kinderen daadwerkelijk voorbereiden op het leven: waarden onderzoeken, keuzes maken, verschillen erkennen en oordelen uitstellen.

Het aanbod van FILOSOFEREN OP SCHOOL gaat bewust verder dan het filosoferen met kinderen. Als we onze kinderen willen opvoeden tot kritische, zelfstandig denkende en begripvolle burgers, zullen we daarin zelf het voorbeeld moeten geven. De sociale media weerspiegelen een cultuur van *one-liners*, zelfpresentatie en het recht van de snelste en de sterkste. In die cultuur is het kennen van jezelf, het opbouwen van een waarachtig wereldbeeld en het maken van weloverwogen keuzes beslist niet eenvoudig. Zelfstandig denken, samen onderzoeken en de dialoog aangaan zijn vaardigheden en activiteiten die voor jong en oud essentieel zijn in deze onzekere en snel veranderende tijd.

FILOSOFEREN OP SCHOOL wil dat schoolleiders, leerkrachten, schoolmedewerkers, ouders en kinderen voortdurend de dialoog opzoeken en streeft naar:

- de school als democratische werkgemeenschap;
- gelijkwaardigheid tussen school, ouders en kinderen;
- bevordering van open, eerlijke en communicatieve interactie;
- bevordering van onderzoek en reflectie;
- samen nadenken over onderwijs, opvoeding en (samen)leven.

Hoe ziet de praktijk eruit, als iedereen op school meedenkt en in dialoog gaat?

- **Kinderen** filosoferen met hun leerkracht in de klas ten behoeve van leervaardigheden, interactie, sociale vaardigheden en zelfvertrouwen;
- **Het team** filosofeert over actuele onderwijsthema's, om te reflecteren op de dagelijkse praktijk en elkaar als professionals in het onderwijs beter leren kennen;
- **Ouders en leerkrachten** bespreken en onderzoeken samen de kansen, mogelijkheden en behoeften van hun kind(eren) in het onderzoekend oudergesprek;
- **Ouders onderling** denken op ouderavonden of in de ouderkamer samen na over maatschappelijke, opvoedkundige of onderwijsthema's, in het belang van hun kinderen.

Workshop Filosoferen op school – de basis

De deskundigheidswerkshop *Filosoferen op school – de basis* behandelt de uitgangspunten en voorwaarden voor het voeren van een filosofisch gesprek. De houding van de gespreksleider staat daarbij voorop. Die is wezenlijk anders dan die van de didacticus. Vervolgens gaat het om de essentie van de filosofische vraag en het herkennen van oordelen, veronderstellingen en associaties. De praktische werkwijze in de dialoog en de pedagogiek die hoort bij het voeren van een veilig gesprek in de klas komen eveneens aan bod. Ook gaan we kort in op de toepassing van de filosofische dialoog in gesprekken met collega's en met ouders.

De deelnemers ervaren zelf hoe het is om een filosofisch gesprek te voeren, waarbij zij ondertussen de gespreksleiding kunnen observeren. Na aflopen bespreken we hoe de deelnemers het gesprek hebben ervaren en wat zij in de gespreksleiding hebben opgemerkt. Tot slot worden zij wegwijs gemaakt in de diverse gespreks- en cursusmaterialen op de website www.filosoferenopschool.nl.

Training Filosoferen in de klas

De training *Filosoferen in de klas* gaat dieper in op het filosoferen met kinderen in verschillende ontwikkelingsfasen. De rol en houding van de leerkracht als gespreksleider krijgen bijzondere aandacht, omdat veel leerkrachten in de praktijk moeite hebben met het wisselen van hun rol van didacticus naar gespreksleider. Ook de pedagogische kant van het filosoferen in het (passend) onderwijs komt ruimschoots aan bod.

De leerkrachten oefenen met het voorbereiden van een filosofisch gesprek aan de hand van het les- en gespreksmateriaal op de website www.filosoferenopschool.nl. In een oefengesprek nemen de deelnemers om de beurt de rol van gespreksleider op zich.

Na de training kunnen de leerkrachten aan de hand van het cursus- en gespreksmateriaal op de website zelf aan de slag in de klas. Voor het filosoferen geldt: oefening baart kunst. Wie feedback wil kan online (gratis) vragen stellen of boekt een coaching in de klas.

Workshop Filosofische teamgesprekken

In de workshop *Filosofische teamgesprekken* maken de deelnemers kennis met het filosoferen in de schoolorganisatie. Doel van die gesprekken is om de verbinding met de visie van de school, met de essentie van onderwijs en met elkaar te versterken. We gaan in op de verschillen tussen groepsgesprekken met kinderen en volwassenen en de implicaties daarvan voor de gespreksleiding.

We bespreken op welke manier en rondom welke thema's of onderzoeksvragen een filosofisch teamgesprek ingezet kan worden. Ook gaan we nader in op afgeleiden van het teamgesprek: socratische intervisie en visieontwikkeling. De deelnemers ervaren zelf hoe het is om een filosofisch teamgesprek te voeren, desgewenst rondom een vooraf door de school gekozen onderwerp. Na aflopen bespreken we hoe de deelnemers het gesprek hebben ervaren en wat zij in de gespreksleiding hebben opgemerkt. Tot slot worden zij wegwijs gemaakt in de diverse gespreks- en cursusmaterialen op de website www.filosoferenopschool.nl.

Training Onderzoekend oudergesprek

Scholen en ouders hebben elkaar nodig in het (passend) onderwijs. Een goed contact tussen scholen en ouders is niet vanzelfsprekend: verschillende belangen, emoties en overtuigingen spelen daarin mee. Wanneer het vraagstuk complex is en het contact moeizaam, kan een onderzoekend oudergesprek uitkomst bieden.

Het *Onderzoekend oudergesprek* maakt gebruik van de socratische gespreksleiding, de dialoog en de filosofische vraagstelling om elkaar beter te begrijpen en samen tot inzichten en eventuele oplossingen te komen.

In deze training *Onderzoekend oudergesprek* komen de verschillen tussen het groepsgesprek en het één-op-één-gesprek, evenals de verschillen tussen de socratisch gespreksleider en gesprekspartner aan bod. We bespreken praktijkervaringen en zoeken naar passende onderzoekende vragen die in deze context het gesprek terugbrengen naar de essentie. We gaan in op de verschillende posities van scholen en ouders en de gedeelde verantwoordelijkheid. De leerkrachten oefenen met het voorbereiden van een onderzoekend oudergesprek. In een rollenspel doen de deelnemers ervaring op met deze gespreksvorm. Na aflopen bespreken we hoe de deelnemers het gesprek hebben ervaren. Tot slot worden zij wegwijs gemaakt in de diverse gespreks- en cursusmaterialen op de website www.filosoferenopschool.nl.

Traject *Visieontwikkeling* (drie dagdelen)

Scholen werken vanuit een visie. In de eerste plaats bestaat die uit een visie op onderwijs, die afhankelijk van de soort school wordt ingegeven door een onderwijsfilosofie, een mensbeeld of een levensovertuiging. Daarnaast is de visie school-specifiek, omdat elke school te maken heeft met een unieke combinatie van onder meer populatie, omgevingsfactoren, talenten en competenties. Een schoolvisie heeft over het algemeen een vaste kern, maar onder invloed van de tijd en veranderende inzichten zal het team de visie steeds opnieuw moeten actualiseren en formuleren. De filosofische dialoog is bij uitstek geschikt om tot een gedeelde visie te komen en daaraan betekenis te geven voor de dagelijkse praktijk.

In een traject visieontwikkeling onder socratische gespreksleiding komt het team in drie bijeenkomsten tot een gezamenlijke vaststelling van kernwaarden, toekomstbeeld en ambities, en kernkwaliteiten. De werkwijze daarbij is een combinatie van socratische dialoog, scenariomethodiek, creatieve brainstorm en coöperatief werken. Deze werkwijze leidt tot een gelijkwaardige inbreng van alle betrokkenen en een realistische, herkenbare uitkomst. Het traject van drie dagdelen visieontwikkeling levert niet alleen een helder omschreven en concreet gedefinieerde visie op, maar dankzij de werkwijze ook verbondenheid met elkaar en met de schoolvisie in de praktijk.

Kosten

Workshop of training van 1 dagdeel
(max. 20 deelnemers)

€ 600,00

Onbeperkt toegang tot de website filosoferenopschool.nl:
gespreksmateriaal en cursusmateriaal
Prijzen excl. BTW

€ 50,00 per gebruiker

Neem contact op

Wilt u een studiedag(deel) boeken? Neem dan contact op:

Judith Wagenveld

judith@ateliervandeverbeelding.nl,
of telefonisch: 06-40487718.

Liever een studiedag op maat?

Maak gerust een afspraak om uw wensen te bespreken.